

PRZYGOTOWANIE DO BADAŃ LABORATORYJNYCH – INFORMACJA DLA PACJENTA

1. BADANIE KRWI – ZALECENIA OGÓLNE

1) PRZYGOTOWANIE DO POBRANIA

- a) O ile to możliwe badanie krwi należy wykonać przed leczeniem lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom mierzonego składnika, jeżeli nie zaburza to procesu leczenia – po konsultacji z lekarzem.
- b) Krew na badania w kierunku oznaczania substancji przyjmowanych jako leki (np. hormony) powinna być pobrana przed przyjęciem kolejnej dawki leku.
- c) Co najmniej przez 24 godziny nie należy przyjmować żadnych suplementów diety i preparatów wielowitaminowych, w tym wszystkich zawierających witaminę C i biotynę.
- d) Należy zachować dotychczasową dietę.
- e) W dniu poprzedzającym badania pozostać na czczo, czyli ostatnim posiłkiem powinna być lekka kolacja w godz. 18:00-19:00.
- f) 10-12 godzin przed pobraniem krwi do badań można pic jedynie słabą niesłodzoną herbatę lub wodę niegazowaną, w dniu badania można wypić szklankę wody.
- g) Na badanie krwi należy zgłosić się rano, po wypoczynku nocnym, najlepiej w godz. 7:00-9:00 (w przypadku badań pilnych lub na zlecenie lekarza dopuszcza się pobranie krwi w innych godzinach).
- h) Rano, przed pobraniem krwi nie wolno: palić papierosów, pić herbaty i kawy. Zaleca się wypicie jednej szklanki wody.
- i) Przed pobraniem krwi należy odpocząć. ok 15 min. w pozycji siedzącej.
- j) Jeśli pacjent spożył posiłek w dniu badania musi poinformować o tym fakcie osobę pobierającą materiał.

2. BADANIE KRWI- oznaczanie LIPIDOGRAMU

(cholesterol całkowity, cholesterol HDL, cholesterol LDL, cholesterol nie-HDL, trójglicerydy)

1) PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

- a) Przez 2 tygodnie przed badaniem należy utrzymywać stałą dietę, zachowując w miarę jednakowy poziom spożywanych tłuszczów.
- b) Na kilka dni przed badaniem ograniczyć spożycie produktów zawierających witaminę C (leki, soki, owoce) i zachować całkowitą abstynencję alkoholową.
- c) W dniu poprzedzającym badanie ograniczyć wysiłek fizyczny i nie spożywać alkoholu.
- d) Przez 12-14 godzin przed pobraniem krwi nie przyjmować żadnych posiłków, w tym czasie można pić jedynie słabą niesłodzoną herbatę lub wodę niegazowaną.
- e) W przypadku oznaczania jedynie **cholesterolu całkowitego, HDL i non-HDL** nie ma konieczności zachowywania szczególnego postu – należy zastosować się do instrukcji przygotowania do badania jak na pozostałe badania wykonywane z krwi.
- f) W dniu badania można wypić szklankę wody.
- g) 2-3 godziny przed pobraniem krwi należy unikać wszelkiego wysiłku fizycznego.
- h) Przed pobraniem krwi nie wolno palić papierosów.

3. BADANIE KRWI –antygen gruczołu krokowego (prostaty) (PSA)

1) PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

- a) Co najmniej przez 24 godziny nie należy przyjmować żadnych suplementów diety i preparatów wielowitaminowych, w tym wszystkich zawierających witaminę C i biotynę.
- b) Należy zachować dotychczasową dietę.
- c) Na badanie należy zgłosić się przed wykonaniem jakiegokolwiek zabiegu na gruczole krokowym lub
 - co najmniej tydzień po badaniu USG przezodbytniczym i per rectum.
 - co najmniej miesiąc po biopsji gruczołu krokowego.
- d) **WAŻNE!** Przez 2 dni przed badaniem: zachować wstrzemięźliwość seksualną, unikać intensywnego wysiłku fizycznego i długotrwałej jazdy na rowerze.
- e) W dniu poprzedzającym badanie nie spożywać alkoholu.
- f) Do czasu badania pozostać na czczo, czyli ostatnim posiłkiem powinna być lekka kolacja w godz. 18:00-19:00 w dniu poprzedzającym badanie.
- g) 10-12 godz. przed pobraniem krwi do badań można pić jedynie słabą niesłodzoną herbatę lub wodę niegazowaną, w dniu badania zaleca się wypić 1 szklankę wody.
- h) Na badanie krwi należy zgłosić się rano, po wypoczynku nocnym, najlepiej w godz. 7:00-9:00 (w przypadku badań pilnych lub na zlecenie lekarza dopuszcza się pobranie krwi w innych godzinach).
- i) Rano, przed pobraniem krwi nie wolno: palić papierosów, pić herbaty i kawy.
- j) Przed pobraniem krwi należy odpocząć ok. 15 min. w pozycji siedzącej.

4. POBRANIE KRWI – PROLAKTYNA

1) PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

- a) 48 godzin przed planowanym badaniem należy unikać nadmiernego wysiłku fizycznego i stresu.
- b) 2-3 dni przed badaniem nie spożywać alkoholu.
- c) Na dzień przed badaniem powstrzymać się od aktywności seksualnej.
- d) Na badanie krwi należy zgłosić się rano, po całonocnym wypoczynku, po lekkim śniadaniu najlepiej 2-3 godz. po przebudzeniu między godz. 9:00 a 11:00.
- e) Przed pobraniem można wypić szklankę wody lub niesłodzonej herbaty.
- f) Przed pobraniem krwi należy odpocząć ok. 30 - 40 min. w pozycji siedzącej.
- g) Należy poinformować lekarza o przyjmowanych lekach lub preparatach ziołowych.

5. BADANIE OGÓLNE MOCZU

1) PPRZYGOTOWANIE DO BADANIA

- a) Przygotować jednorazowy pojemnik z nakrętką o pojemności 50-100 ml (dostępny w aptece).
- b) Nie pobierać moczu:
 - po znacznym i długotrwałym wysiłku fizycznym,
 - w okresie i w ciągu 3 dni po zakończeniu menstruacji.
- c) Należy zachować wstrzemięźliwość seksualną przynajmniej 3 dni przed badaniem.
- d) Przed pobraniem próbki należy zachować dotychczasową dietę oraz unikać skrajnego ograniczenia lub zwiększonego przyjmowania płynów.
- e) O ile to możliwe badanie moczu należy wykonać przed leczeniem, przed podaniem środków kontrastowych lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom mierzonego składnika, jeżeli nie zaburza to procesu leczenia – po konsultacji z lekarzem.
- f) Mocz pobrać po nocnym wypoczynku, trwającym nie krócej niż 8 godz., po co najmniej 4 godz. od poprzedniego oddania moczu.
- g) Mocz pobrać rano na czczo, ostatnim posiłkiem powinna być lekka kolacja w godz. 18:00-19:00 w dniu poprzedzającym badanie.

2) POBRANIE PRÓBKİ MOCZU

- a) Umyć zewnętrzne narządy moczowo-płciowe przy użyciu wody i osuszyć papierowym ręcznikiem (nie stosować mydła i środków odkażających).
- b) Pobrać **pierwszą, poranną próbkę moczu ze środkowego strumienia** tzn.: pierwszą porcję moczu oddać do toalety, następnie ok. 50-100 ml oddać do przygotowanego pojemnika, pozostałą porcję moczu oddać do toalety.
- c) **UWAGA!** Nie wolno przelewać moczu z nocnika, basenu itp.
- d) **Pojemnik dokładnie zakręcić, opisać (nie na jego nakrętce!):**
 - imieniem i nazwiskiem,
 - datą i godz. pobrania.
- e) Materiał dostarczyć do Punktu Pobrań tak szybko, jak to możliwe (do chwili dostarczenia przechowywać w chłodnym, zacienionym miejscu, najlepiej w temp. lodówki 2-8 °C).

6. DOBOWA ZBIÓRKA MOCZU

1) PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

- a) Przygotować pojemnik z nakrętką o pojemności 2-3 litrów z podziałką na dobową zbiórkę moczu oraz jednorazowy pojemnik z nakrętką o pojemności 50-100 ml (dostępne w aptece).
- b) Nie pobierać moczu:
 - po znacznym i długotrwałym wysiłku fizycznym,
 - w okresie i w ciągu 3 dni po zakończeniu menstruacji.
- c) Pozostałe, szczegółowe zalecenia dotyczące przygotowania się do badania należy ustalić indywidualnie z lekarzem zlecającym badanie.

2) PRZEPROWADZENIE ZBIÓRKI MOCZU

a) Dzień I

- rano po przebudzeniu pierwszą porcję moczu oddać do toalety,
- zapisać czas oddania pierwszej porcji moczu np. godz. 7:00,
- wszystkie następne pełne porcje moczu oddać (zbierać) do przygotowanego wcześniej pojemnika,
- **UWAGA!** Pojemnik przez cały okres zbiórki przechowywać w chłodnym, zacienionym miejscu.

b) Dzień II

- rano po przebudzeniu oddać ostatnią porcję moczu do pojemnika np. ok. godz. 7:00,
- zapisać czas oddania ostatniej porcji moczu,
- zmierzyć objętość moczu w pojemniku,
- mocz w pojemniku dokładnie wymieszać, a następnie odlać ok. 50-100 ml do jednorazowego pojemnika na badanie ogólne,
- pojemnik z odlanym moczem w objętości 50-100 ml dokładnie zakręcić i opisać (nie na jego nakrętce!): imieniem i nazwiskiem, objętością moczu z dobowej zbiórki np. 2400 ml.

- c) Materiał (mały pojemnik 50-100 ml) dostarczyć do Punktu Pobrań tak szybko, jak to możliwe (do chwili dostarczenia przechowywać w chłodnym, zacienionym miejscu, najlepiej w temp. lodówki 2-8 °C).

7. KREW UTAJONA W KALE

1) PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

- a) Nie jest wymagane stosowanie specjalnej diety.
- b) Leki mogące powodować podrażnienia i krwawienia z przewodu pokarmowego odstawić na co najmniej 48 godzin (np.: aspiryna) – po konsultacji z lekarzem.
- c) Przed badaniem i w trakcie nie spożywać alkoholu.
- d) Z uwagi na możliwość fałszywie pozytywnych wyników unikać wykonywania badań:
 - podczas menstruacji i do 3 dni po jej zakończeniu,
 - gdy pacjent cierpi na krwawiące hemoroidy,
 - gdy u pacjenta wykrywa się krew w moczu.
- e) Pobrać z laboratorium specjalną probówkę (aplikator z buforem ekstrakcyjnym) służącą do zbierania materiału do analizy (parter Blok C, okienko rejestracji Laboratorium).

2) POBIERANIE PRÓBKII

- a) Opisać probówkę: imieniem, nazwiskiem.
- b) Odkręcić nakrętkę z przymocowanym do niej aplikatorem w górnej części probówki uważając, aby nie wylać buforu znajdującego się w jej wnętrzu.
- c) Pobierać materiał zanurzając i obracając aplikatorem w trzech różnych miejscach próbki kału, a następnie włożyć aplikator do probówki i zakręcić. Następnie kilkakrotnie energicznie wstrząsnąć w celu rozprowadzenia próbki w buforze ekstrakcyjnym.
UWAGA! Nie napełniać probówki kałem do pełna. Do badania wymagane śladowe ilości kału
- d) Procedurę pobierania materiału należy powtórzyć przez 2 kolejne dni.
- e) Tak przygotowaną próbkę można przechowywać w temperaturze 2 - 8°C maksymalnie do 3 dni.

8. KORTYZOL W ŚLINIE

1) PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

- Pobrać z laboratorium specjalną probówkę służącą do zbierania materiału do analizy (parter Blok C, okienko rejestracji Laboratorium).
- Na 60 minut przed pobraniem próbki śliny należy wstrzymać się z jedzeniem, paleniem tytoniu, myciem zębów i przyjmowaniem leków.
- Nie pobierać śliny przy nawet niewielkim krwawieniu w jamie ustnej.
- Na 10 minut przed pobraniem śliny należy przepłukać usta wodą przez 1-5 sekund.

2) POBIERANIE PRÓBKII

- Odkręcić probówkę i wyciągnąć z niej wacik.
- Włożyć wacik do jamy ustnej np. między policzek a dziąsło.
- Pozostawić wacik bez żucia przez 2 minuty. Przy małej produkcji śliny czas można wydłużyć.
- Wyjąć wacik z ust czystymi rękami i przełożyć go do probówki. Dokładnie zakręcić zakrętkę.
- Podpisać probówkę imieniem i nazwiskiem oraz godziną pobrania materiału.
- Probówkę dostarczyć do Punktu Pobrań/przekazać pielęgniarce w oddziale szpitalnym w ciągu 2 godzin od pobrania. Jeśli nie ma takiej możliwości – należy przechować próbkę śliny w lodówce (do 72 godzin) przed dostarczeniem próbki do badania.

